

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ В
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

кафедра філософії права та юридичної логіки
кафедра юридичної психології

Статус дисципліни – обов'язкова;
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий);
Ступінь вищої освіти – доктор філософії;
Форми здобуття вищої освіти – інституційна (очна (денна), заочна);
Мова навчання – українська мова;
Навчальний рік – 2020-2021
Форма підсумкового контролю – екзамен

Полудьонна Наталія Станіславівна
кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FelzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Кудерміна Олена Іванівна
доктор психологічних наук, професор,
завідувачка кафедри юридичної психології
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=5dOthMoAAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять

Консультації

Тел.: 249-09-69
E-mail: k014@naiau.kiev.ua
k015@naiau.kiev.ua
Робоче місце: 8.11
Очні:
(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників
кафедри) з 14:00 до 16:30
Онлайн:
електронною поштою, пн-пт з 9:00 до
16:00

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни є формування психолого-педагогічної готовності до викладацької діяльності у вищій школі з врахуванням сучасних світових тенденцій освітнього середовища.

а) *науково-педагогічна та науково-психологічна мета*: сформувати у здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії знання з сучасних концепцій та методологічних підходів щодо вирішення психолого-педагогічних проблем вищої школи;

б) *загальноосвітня мета*: вивчення історичних передумов методології психології вищої школи в Україні та впливу сучасних концептів на теоретичні засади усіх галузей педагогіки, психології та міжгалузеві зв'язки;

в) *виховна*: сприяти формуванню професійної самоідентифікації, активної фахової та соціальної позиції та загальної гуманістичної культури потенційних науково-педагогічних працівників.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 90; годин аудиторних – 30, самостійної роботи – 60.

Форми та методи навчання інституційна (очна (денна), заочна); частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, аналогій, ПОПів-формула, дискусія, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Система поточного контролю : оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації, вирішення практичних завдань і тестів, моделювання ситуацій, творчі, проектні й реферативні роботи.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: Педагогіка та психологія освітньої діяльності (за ступенем вищої освіти магістр), Актуальні проблеми філософії

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання	Компетентність, якою повинен оволодіти здобувач освіти
Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти доктор філософії зі спеціальностей 081 «Право»	
Програмні результати навчання: ПРН 4. Розуміти особливості організації науково-дослідної діяльності з актуальних проблем правової теорії та юридичної практики, психолого-педагогічні закономірності	Загальні компетентності, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти: ЗК 3. Здатність до співпраці, командної роботи, поваги до думок і вчинків інших людей, адекватного сприйняття зауважень і пропозицій стосовно власної діяльності, конструктивного

професійного навчання та виховання здобувачів вищої освіти відповідно до державних стандартів, застосовувати наукову методологію та захищати результати науково-дослідної діяльності у встановленому порядку.

ПРН 8. Використовувати психолого-юридичні засоби і прийоми в управлінні людьми, розумінні різних особливостей і проявів правової поведінки, правосвідомості та соціалізації особистості.

ПРН 20. Розуміти психолого-педагогічні закономірності професійного навчання та виховання здобувачів вищої освіти відповідно до державних стандартів й шляхи вдосконалення рівня власної кваліфікації.

вирішення конфліктів, ефективного лідерства, прагнення досягти компромісу під час прийняття рішень, а також вміння підтримувати партнерські відносини.

ЗК 4. Здатність адаптуватися до змін у психологічному опосередкуванні соціальних процесів, спроможність до саморегуляції, самоконтролю, стійкості та емпатії, реалізації ефективної стратегії і тактики управління особистими емоціями та поведінкою.

ЗК 8. Здатність застосовувати логіко-математичне та просторове мислення для пояснення і вирішення суспільних проблем шляхом використання логічних правил і законів, статистичних даних, графіків, моделей, діаграм, проведення експериментів.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 8. Здатність визначати та оперувати психологічними особливостями феноменів правової дійсності, застосовувати адекватні методи спонукання правослухняної поведінки, розробляти та впроваджувати профілактичні заходи стосовно формування та прояву девіацій розвитку особистості.

СК 20. Здатність і готовність до аналізу освітньої політики, вирішення педагогічних проблем у професійній діяльності та підвищення рівня педагогічної культури.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність до оцінювання психолого-педагогічних ситуацій в практичній діяльності;
- здатність ведення діалогу й аргументування у процесі педагогічної практики;
- здатність до оцінювання та інтерпритування психологічно насичені ситуації педагогічної практики;
- здатність застосовувати новітні психологічні підходи до розуміння особистості у педагогічній діяльності реалізуючи їх у власних іноваційних проектах;
- здатність інтегрувати психолого-педагогічні знання у складних та непередбачуваних умовах.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема 1. Світові тенденції розвитку системи вищої освіти.</p>	<p>Лекція: онлайн Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Опрацювавши конспект лекції, заповнити таблицю (не менше 8 пунктів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденція розвитку світової системи освіти; 2. Урахування тенденції у новому Законі України «Про вищу освіту» (з посиланням на розділ, статтю); 3. Приклади з діяльності НАВС (там, де це можливо) або інших вітчизняних закладів вищої освіти. <p>Встановити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Взаємозв'язок дескрипторів Трансевропейської та Національної рамки кваліфікацій із контентом освітніх, навчальних і робочих навчальних програм підготовки фахівців для Національної поліції України. - Світові тенденції розвитку вищої освіти як джерело інновацій для діяльності науково-педагогічних працівників Національної академії внутрішніх справ.
<p>Тема 2. Педагогіка в системі правових відносин.</p>	<p>Лекція: онлайн Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи: проблемні, активні та інтерактивні, евристичні ("мозковий штурм", синектики, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Відацювавши літературу та інформаційні ресурси, підготувати есе на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття МООС. Роль масових відкритих он-лайн курсів у самоосвіті та підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників. - Маркетинг вищої освіти: сутність, специфіка в умовах України. Боротьба за абітурієнта як складова

		<p>маркетингу вищої освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Децентралізація навчального процесу: сутність, нормативно-правова регламентація. - Індивідуалізація навчання: характерні риси, можливості втілення в умовах вітчизняних закладів вищої освіти. - Шляхи реалізації принципу навчання впродовж життя. - Якість освіти як основний показник діяльності закладу вищої освіти. - Сутність компетентнісного підходу та його значення у підвищенні якості вищої освіти.
<p>Тема 3. Педагогічні засади теорії і практики управління освітнім процесом в закладах вищої освіти.</p>	<p>Лекція: онлайн Семінарське і практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи: частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції.</p> <p>Опрацювання Закону України «Про вищу освіту» щодо питання управління освітнім закладом.</p>
<p>Тема 4. Особистість та група як ключові категорії психології вищої школи.</p>	<p>Лекція: онлайн Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; опрацювання методичного інструментарію й вправ; розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем. Методи: активні та інтерактивні, «метаплан», пояснювально-рецептивний метод; дослідницький та евристичний метод.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Опрацювавши лекцію необхідно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проілюструвати на власному прикладі види малих груп, в яких перебуває студент за період навчання. - Визначити офіційну і неофіційну соціально-психологічні підструктури академічної групи. - Описати референтометричний метод (А.В.Петровський) вивчення структури групи.

<p>Тема 5. Психологічна характеристика діяльності викладача вищої школи в актуальних соціокультурних умовах.</p>	<p>Лекція: онлайн Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; опрацювання методичного інструментарію й вправ; розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем. Методи: інструктивно-практичний й продуктивно-практичний; стимулюючий (створення ситуацій пізнавальної новизни).</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Опрацювавши лекцію необхідно: - Визначити критерії педагогічної майстерності викладача. - Простежити зв'язок продуктивності педагогічної діяльності з педагогічними здібностями. - Визначити умови успішного розвитку індивідуального стилю педагогічної діяльності.</p>
<p>Тема 6. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості в умовах сучасності.</p>	<p>Лекція: онлайн Семінарське і практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; опрацювання методичного інструментарію й вправ, розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем Методи: «мозковий штурм»; репродуктивний метод (складання і пред'явлення завдань на відтворення знань і способів інтелектуальної і практичної діяльності); практичні методи (робота за зразком).</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Опрацювавши лекцію необхідно: - Здійснити порівняльний аналіз рефлексивного та когнітивного рівнів навчання. - Окреслити чинники удосконалення навчальної діяльності. - Пояснити практичне застосування теоретико-експериментальної теорії формування знань. - Проілюструвати на прикладі теорію поетапного формування знань П.Я.Гальперіна.</p>
<p>Тема 7. Педагогічне спілкування у вищій школі. Вплив новітніх тенденцій розвитку освітнього середовища на процес педагогічної взаємодії.</p>	<p>Семінарське та практичне заняття: індивідуальні та групові опитування; опрацювання методичного інструментарію й вправ, розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем. Методи: активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні ("мозковий штурм", синектики,); катехізисна бесіда, пошукові завдання і проекти.</p>	<p>Під час самостійної роботи необхідно: 1. Визначити місце конфліктної пізнавальної ситуації у навчальному процесі. 2. Проаналізувати помилки викладача в стилі педагогічного управління як чинник виникнення конфліктів. 3. Визначити деструктивну і конструктивну моделі поведінки у педагогічному конфлікті</p>

Основні інформаційні джерела

З актуальних проблем педагогіки вищої школи

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014.
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2016. – 35 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підруч. для студентів магістратури / С. С. Вітвицька; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. ун-т імені Івана Франка. – Київ: Центр навч. літ., 2011. – 382 с.
5. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.
6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл.)/В.Л. Ортинський – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с.
7. Ничкало Н.Г. Професійна педагогіка у контексті розвитку людського капіталу // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми – № 23 – 2010.
8. Посібник з підвищення кваліфікації в сфері дидактики вищої школи : у рамках співробітництва з Акад. наук. підвищ. кваліфікації при пед. ін-ті м. Гейдельберга / [Еглаїл Фадя та ін.]. – К. : Фенікс, 2012. – 216 с.
9. Культурно-гуманітарні стратегії розвитку університетської освіти в умовах динамічних суспільних трансформацій: Монографія / Л.С. Горбунова, М.А. Дебич, В.В. Зінченко, І.М. Сікорська, І.В. Степаненко, О.М. Шипко / За ред. І.В. Степаненко. – К.: ІВО НАПН України, 2018. – 226 с.

З актуальних проблем психології вищої школи

1. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волошук І. С., Глузман О. В., Гузій Н. В., Дем'яненко Н. М. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / Василь Григорович Кремень (ред.). – К. : Педагогічна думка, 2009. – 256 с.
2. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти/ І.Д.Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. – №4. – С.5-27.
3. Бібік Н. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Н. Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: К.І.С., 2004. – С. 47 – 53.
4. Боришевський М. Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості / М. Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 49 – 57.
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підруч. для студентів магістратури / С. С. Вітвицька; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. ун-т імені Івана Франка. – Київ: Центр навч. літ., 2011. – 382 с.
6. Головка Н. І. Правова педагогіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2007. – 248 с.
7. Дьяченко М., Кандыбович Л. Психология высшей школы. – Минск: Тесей, 2003. – 268 с.

8. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.

9. Подоляк Л., Юрченко В. Психологія вищої школи. – К.: Каравела, 2009. – 320 с.

10. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2000. – 592 с.

11. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : [Текст] : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2014. – 454 с.

12. Хрестоматія з психології та педагогіки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю традиційної та дистанційної форм навчання / Сисоєва С. О., Поясок Т. Б. – Кременчук: Вид. ГШ Щербатих О.В., 2008. – 400 с.

13. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи [навч. посіб.] / Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця, 2006. – 402 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– мультимедійний проєктор, комп'ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;

- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%							max 40%	max 100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	СР	Іспит
5	5	5	5	5	5	5	10, 10, 10,6, 6, 10, 8	
								100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ протокол від 04 березня 2021 року, № 14

Завідувач кафедри філософії права та юридичної логіки

(підпис)

Віталій КРАВЕЦЬ

Силабус схвалено на засіданні кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ протокол від 25 лютого 2021 року, № 11

Завідувач кафедри юридичної психології

(підпис)

Олена КУДЕРМІНА

Підписи авторів силабусу:

_____ **Наталія ПОЛУДЬОННА**
 _____ **Олена КУДЕРМІНА**